

ὉΓΙΟΣ ΝΙΚΑΝΩΡ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Ο Κύριος ἐβασίλευσε, εὐπρέπειαν
ἐνεδύσατο» (Ψαλμ. 92,1)

3

ΜΗΝΥΜΑ τῶν Σεβασμιωτάτων Μη-
τροπολιτῶν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας

6

Ἡ Μακεδονία μας

8

Ὁρθόδοξη αὐτογνωσία

12

Ἡ σημασία τῆς Ἀνθρώπινης ζωῆς

14

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: Ἀπό τὴν λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἱ.Μ.
Γρεβενῶν.

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ: Συναντῖα "ΓΙΑ ΠΟΥ ΤΟ
'ΒΑΛΕΣ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ- Τραγούδια τῆς ξενιτιάς",
μέ τῖς χορωδίες τῆς Ἱ.Μ. Γρεβενῶν καὶ σέ συνεργασία
μέ τοὺς "ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ". Γρεβενά 26-6-2018.



ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Ἱερά Μητρόπολις Γρεβενῶν
51100 Γρεβενά
www.imgre.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Μητροπολίτης Γρεβενῶν
κ. ΔΑΒΙΔ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Γραφικὲς Τέχνες «ΜΕΛΙΣΣΑ»
570 21 Ἀσπροβάλτα Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 23970 23313
Fax: 23970 21754
E-mail: graphics.melissa@gmail.com

Ὁ «ὉΣΙΟΣ ΝΙΚΑΝΩΡ» διανέμεται καὶ
ἀποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ. Γὰ τὴν ἀντιμετώ-
πιση μέρους τῶν ἐξόδων γίνονται δεκτές οἰκο-
νομικὲς προσφορές στὴ διεύθυνση:
Ἱ. Μητρόπολις Γρεβενῶν (γιά τό περιοδικό)
51100 ΓΡΕΒΕΝΑ

Τηλ. 24620 22404 Fax 2462083717
E-mail ieramitropoligrevenon@gmail.com
ἢ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 331/618949-03





«Ο ΚΥΡΙΟΣ ΕΒΑΣΙΛΕΥΣΕ, ΕΥΠΡΕΠΕΙΑΝ ΕΝΕΔΥΣΑΤΟ» (Ψαλμ. 92,1)

Μητροπολίτου Αύλωνος
κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ο Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός πού «ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου, ὡς ἐκ πασπάδος προελθὼν, ἵνα σώσῃ τὸν κόσμον» νομιατίζει ἀναστάσιμα τὸ περιεχόμενο τῶν λόγων τοῦ ἱεροῦ Ψαλμωδοῦ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὄντως, μέ τή λαμπροφόρο Του Ἀνάστασι καί ὡς πρὸς τὴν ἀνθρώπινη φύση Του «ἐβασίλευσεν», διότι κι αὐτὴ μέ «εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο».

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὁμιλεῖ γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν εὐπρέπειά Του

ὡς Δημιουργοῦ καί Κυβερνήτη τοῦ κόσμου. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, σύμφωνα μ' αὐτήν, ἔχει ἐγκατασταθεῖ στὸν κόσμο καί ἡ δύναμή Του τὸν κυβερνᾷ.

Στὴν Καινὴ Διαθήκη ὁ Θεὸς στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀναδημιουργεῖ τὸν πεσμένο στὴν ἁμαρτία καί ἐξαπτίας τῆς στοῦ θάνατο ἄνθρωπο καί τὸν κόσμο. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐγκαθίσταται σ' αὐτόν καί μέ τὴν Ἀνάστασή Του ὁ Θεὸς ντύνει μέ εὐπρέπεια τὸν σωσμένο ἄνθρωπο, ἀνοίγοντάς του ταυτόχρονα καί τίς πύλες τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Βέβαια ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔχει ἔρθει στὸν κόσμο μέ τὴν Ἐνσάρκωση τοῦ Λόγου. Δέν παύει, ὅμως, νά εἶναι καί ἓνα ἐσχατολογικὸ γεγονός, πού ἀκόμη δέν «ἐγένετο». Τὴν ἡμέρα τῆς Δευτέρας καί ἐνδόξου Παρουσία Του θά ἀκουστεῖ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ: «Ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Αὐτοῦ, καί βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων». (Αποκ. 11,15). Πρόγευση αὐτῆς τῆς βασιλείας εἶναι ἡ Ἀνάστασις, γι' αὐτὸ καί ὁ ἱερός ὕμνωδός θά ὑπογραμμίσει: «...δίδου ἡμῖν ἐκτυπώτερον, Σοῦ μετασχεῖν, ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρα τῆς βασιλείας Σου».

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, σύμφωνα μέ τὴν προφητεία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, εἶναι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Μ' αὐτὴ Του τὴν ιδιότητα θά Τὸν ἀναζητήσουν οἱ Μάγοι στὰ Ἱεροσόλυμα (Ματθ. 2,2). Γι' αὐτὸ Του τὸν τίτλο θά σταυρωθεῖ καί ἡ ἐπιγραφή

τοῦ Σταυροῦ θά ἐπικροτεῖ μέ σαφήνεια τὴν ἀπόφραση τῆς «κατ' ἐπίφρασιν» δίκης: «Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων».

Ὁ Θεάνθρωπος στὴν τρίχρονη πάνω στὴ γῆ παρουσία Του μίλησε γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Εἶπε πὼς αὐτὴ, μολονότι εἶναι μέσα στὸν ἄνθρωπο, δέν εἶναι ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμο, ὅπως ἐξάλλου καί ὁ ἴδιος δέν ἦταν ἀπὸ τοῦτο τὸν κόσμο. Οἱ Ἰουδαῖοι, ὅμως, πού ἦταν ἀπὸ αὐτόν τὸν κόσμο, δέν κατάλαβαν ἢ δέν ἤθελαν νά καταλάβουν τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτὸ ὁδήγησαν τὸν Κύριο στὸ Γολγοθᾶ.

Εἶναι γραμμένο στὴν Παλαιὰ Διαθήκη πὼς σημεῖο τῆς βασιλείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ κένωσή Του στὸ Σταυρό. «...ἡ ἀρχὴ ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ» (Ησ. 9,6). Ἡ ἀγάπη Του γιὰ τὸν ἄνθρωπο δέ θέτει ὅρια. Δύναμη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἀγάπη καί ἐξωτερικὸ στοιχεῖο αὐτῆς Του τῆς ἀγάπης εἶναι ἡ σταύρωση τοῦ Θεανθρώπου, ὥστε «πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν.3,15). Ἔτσι ντυμένος μέ τὴ βασιλικὴ Του εὐπρέπεια ὁ Ἀναστημένος τῆς Ἐκκλησίας μας Δομίτωρ «ἀφθαρσίας ἐνδύει εὐπρέπειαν» «παγγενῇ τὸν Ἀδάμ».

Ὁ Θεὸς μετὰ τὴ Δημιουργία «ἀναπαύθηκε», ἀτενίζοντας τὰ ἔργα τῶν χειρῶν Του. Τό ἴδιο καί ὁ Θεάνθρωπος «ἀναπαύθηκε» κατὰ «τό ὑπερευλογημένο Σαββατον», «θανατώσας τὸν θάνατον». Ἡ βασιλικὴ ιδιότητα



τοῦ Θεανθρώπου ἀποδεικνύεται ἀπό τό γεγονός τό κοσμοσωτήριο τῆς παναθρώπινης σωτηρίας τοῦ κόσμου. Ὁ ἱερός ὕμνωδός θά τραγουδήσει: «ὑπάρχει Θεοῦ Υἱός, ὁ σώζων τό γένος τῶν ἀνθρώπων».

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι βασιλιάς τῶν ἀνθρώπων ὡς Θύτης καί Θῦμα τοῦ Ἐαυτοῦ Του!... «Μεριζόμενος καί μή διαιρούμενος». Κι αὐτό μόνο ἕνας φύσει καί θέσει βασιλιάς, ἕνας Θεός-Βασιλιάς μπορεῖ νά πραγματοποιεῖ...

Ἡ ἱερή ὕμνολογία τοῦ Ἁγίου Πάσχα ὑπογραμμίζει: «Κατήλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, καί συνέτριψας μοχλοὺς αἰωνίους, κατόχους πεπεδημένων Χριστέ, καί τριήμερος ὡς ἐκ κήτους Ἰωνᾶς, ἐξανέστης τοῦ τάφου». Ἐκεῖνος πού ὄχι μόνο ψάλλει, ἀλλά καί μυσταγωγικά βιώνει τοὺς ἱεροὺς ὕμνους τῆς Ἀναστάσεως, ἀνά-καινιζόμενος, γίνεται ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Πρὶν τὴν Ἐνσάρκωση καί Θεία Παρουσία τοῦ Θεανθρώπου στή γῆ ἡ ἀνθρώπινη φύση ἦταν κάτω ἀπὸ τὴν κατοχὴ τοῦ διαβόλου, τῆς ἁμαρτίας τοῦ θανάτου. Ἔτσι, κατὰ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τό Χρυσόστομο, «ὁ μὲν διάβολος ἡπάτα, ἡ δὲ ἁμαρτία ἔσφαζεν, ὁ δὲ θάνατος ἔθαπτεν».

Ὅμως «ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν»! Μὲ τὴν Ἀνάστασή Του, κατὰ τὸν ἴδιο ἅγιο πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας, «πέπαυται τοῦ θανάτου ἡ βασιλεία, πέπαυται τῆς ἁμαρτίας τό κράτος, πέπαυται τοῦ διαβόλου ἡ ἐξουσία. Ἀγαλλιᾶν γάρ ὀφείλει ἡ ποτὲ δεδουλωμένη, καί νῦν ἐλευθε-

ρωθεῖσα· ἡ ποτὲ πεπλανημένη, καί νῦν δεδοξασμένη· ἡ ποτὲ ἐν τάφοις, καί νῦν ἐν θρόνοις· ἡ ποτὲ ἐν ἀτιμῇ, καί νῦν ἐν τιμῇ». «Εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο».

Εὐπρέπεια εἶναι, κατὰ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τό Χρυσόστομο, τό ἀναστημένο σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού στὸν τάφο δὲ μετατρέπεται σέ πτώμα, ὅπως τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ μεταποιεῖται σέ Ζωή. Ζωὴ πού δίνει ζωὴ «καί τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι». Αὐτό τό ἀναστημένο σῶμα τοῦ Θεοῦ καί Λόγου κοινωνώντας οἱ ἄνθρωποι, ἐνώνονται μὲ τὸν Ἀναστημένο Χριστό καί χριστοποιοῦνται, θεώνονται. Τὰ μέλη τους γίνονται μέλη Χριστοῦ. Οἱ αἰσθήσεις του, αἰσθήσεις Χριστοῦ. Ἡ ζωὴ τους, ζωὴ Χριστοῦ.

Στὴ γιορτὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου ὁ ἱερός ὕμνωδός ὑπογραμμίζει: «ἡ Βασιλεία σου, Χριστέ ὁ Θεός, βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων, καί ἡ Δεσποτεία σου, ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ...». Πράγματι. Ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀνέσπερη, ἄλκητι. Δὲ γνωρίζει τὴν ἔννοια τοῦ χρόνου, γιατί εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, στήν ὁποία θά μετάσχουν μόνον «οἱ υἱοὶ τῆς ἀναστάσεως», δηλαδή «οἱ ἡγαπηκότες τὴν ἐπιφάνεια τοῦ Κυρίου». Κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴν ὀπτική γωνία μποροῦμε νά δοῦμε ξεκάθαρα τό μεγαλεῖο πού κρύβουν τὰ λόγια του ψαλμωδοῦ, ὅταν μιλάει γιὰ τὴ βασιλεία τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ καί τὴν εὐπρέπειά Του: ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ! «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο».



18.6.2018

ΜΗΝΥΜΑ

ΤΩΝ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ
ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ἡ πικρία ἀπὸ τὴν μία πλευρά καὶ ὁ θυμὸς ἀπὸ τὴν ἄλλη εἶναι τὰ συναισθήματα τοῦ λαοῦ μας γενικώτερα καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας εἰδικώτερα γιὰ τὴν ἐπαίσχυντη συμφωνία μεταξύ τῶν Πρωθυπουργῶν Ἑλλάδος καὶ Σκοπίων ἡ ὁποία μέλλει νὰ ὑπογραφεῖ σήμερα Κυριακὴ 17 Ἰουνίου στὶς Πρέσπες.

Ὁ Λαὸς μας μέ ἄλλεπάλληλες ἀποφάσεις τῶν Δημοτικῶν καὶ Περιφερειακῶν Συμβουλίων ἀποδοκιμάζει τὴν συμφωνία αὐτὴ ὡς παραδίδουσα Ἐθνικότητα, Γλῶσσα καὶ Ἱστορία σέ ἐκείνους πού δέν τούς ἀνήκει.

Ἡ πλαστογράφηση τῆς Ἱστορίας πού ξεκίνησε ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Τίτο μέ τὴν ἀνωτέρω συμφωνία νομιμοποιεῖται.

Τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλυτρωτισμοῦ παραμένουν ἀκέραια καὶ ἐπιβεβαιωμένα πλέον καὶ ἀπὸ ἐμᾶς ὅσο καὶ ἂν ἀλλάξει τό Σύνταγμα τῶν Σκοπίων καὶ γιὰ ὅσο... καιρό θά ἀλλάξει.

Ἡ καλὴ εἶδηση ὅτι θά ἀλλάξει ἡ ὀνομασία τῆς Σχισματικῆς Ἐκκλησίας τῶν Σκοπίων διεψεύσθη τὴν ἐπομένῃ καὶ ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργό τῶν Σκοπίων καὶ ἀπὸ τοὺς ἡγέτες τῆς σχισματικῆς ἐκκλησίας καὶ καλὸν θά εἶναι νὰ μὴν τὴν ἐπικαλεῖται ὁ κ. Πρωθυπουργός.

Ἐπὶ τῆς οὐσίας ρίχνουμε σήμερα στάχτη στά μάτια μας γιὰ νὰ μὴν δοῦμε τί θά γίνει αὔριο.

Ἡ ἀπόφαση νὰ ὑπογραφῇ ἡ ἐπαίσχυντη συμφωνία στὴν Ἱερά Γῆ τῶν Πρεσπῶν συνιστᾷ βεβήλωση χώρων ἱερῶν ποτισμένων



ἀπό αἷμα Μακεδονομάχων καί βια-
σμό τῆς συνειδήσεως τῶν κατοίκων
τῆς περιοχῆς.

Οἱ ψυχές τοῦ Παύλου Μελά,
τοῦ Γερμανοῦ Καραβαγγέλη καί
ὅλων τῶν ἄλλων Μακεδονομάχων
δέν μᾶς ἐπιτρέπουν νά σιωπήσουμε
καί μᾶς καλοῦν νά εὐρισκώμεθα σέ ἐπαγρύπνηση.

Ὡς Ποιμένες τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας
ἡ ὁποία ἀντιδρᾷ, γιατί ἡ ἱστορία της εἶναι ζωντανή, διαμαρτυρό-
μαστε ἔντονα καί γιά τήν συμφωνία τήν μειωτική γιά τήν Πατρίδα
μας καί γιά τήν ἐπιλογή τῶν Πρεσπῶν ὡς τόπου ὑπογραφῆς μιᾶς
τέτοιαις συμφωνίας καί συνταυτιζόμεθα μέ τήν ἀγωνία καί τίς
ἀνησυχίες τοῦ λαοῦ μας.



† ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας Θεόκλητος,
ὑπέρτιμος καί ῥέξαρχος Ἄνω Μακεδονίας

† ὁ Καστορίας Σεραφεῖμ,
ὑπέρτιμος καί ῥέξαρχος Ἄνω Μακεδονίας

† ὁ Σερβίων καί Κοζάνης Παῦλος,
ὑπέρτιμος καί ῥέξαρχος
Δυτικῆς Μακεδονίας

† ὁ Σισανίου καί Σιατίστης
Παῦλος, ὑπέρτιμος καί ῥέξαρχος
Μακεδονίας

† ὁ Γρεβενῶν Δαβίδ,
ὑπέρτιμος καί ῥέξαρχος Νοτίου
Μακεδονίας



Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΜΑΣ

Λόγος τοῦ κ. Ἀπόστολου Παπαδημητρίου στήν συγκέντρωση
γιά τό Μακεδονικό ζήτημα. Γρεβενά, 29-6-2018.

Αγαπητοί συντοπίτες καί συντοπίτισσες, πατριῶτες καί πατριώτισσες, μέ τήν ἔννοια προασπιστές τῶν δικαίων τῆς χώρας μας, σᾶς χαιρετῶ.

Εὐχαριστῶ τή συντονιστική ἐπιτροπή τῆς ἐκδήλωσης γιά τήν τιμή νά μέ καλέσουν νά ἀπευθύνω λόγο στή σύναξη. Μήπως εἶναι ἀργά πλέον; Θά ἀναρωτηθοῦν κάποιοι. Ἡ συμφωνία ἔχει ὑπογραφεῖ. Ἀλλά ἡ συγκέντρωση δέν γίνεται μέ σκοπό νά ἀνατραπεῖ ἡ ἄκρως ταπεινωτική γιά τήν πατρίδα μας συμφωνία. Γίνεται γιά νά διαλαλήσουμε ὅτι δέν ἔπαψαν νά ὑπάρχουν πατριῶτες, πού πονοῦν γιά τό κατάντημά της χώρας μας.

Στήν ἀρχή τοῦ 1854 καί ἐνῶ μαινόταν ὁ κριμαϊκός πόλεμος ὁ Θεόδωρος Ζιάκας εἰσηλθε στό ὑπόδουλο ἔδαφος, προκειμένου νά ἀγωνιστεῖ γιά τή σκλαβωμένη πατρίδα του. Θά εἶχε ἐπιτυχία ἐκεῖνος ὁ ἐπαναστατικός ἀγώνας, ἂν δέν ἐπέβαλλαν μέ στρατιωτική εἰσβολή τήν κατοχή τῆς πρωτεύουσάς μας οἱ «προστάτες» μας Ἀγγλογάλλοι! Αὐτοί ἐπέβαλαν στόν Ὅθωνα νά διορίσει κυβέρνησι τῆς ἀρεσκείας τους. Πάντοτε ὑπάρχουν πρόσωπα πρόθυμα νά ὑπηρετήσουν ξένα συμφέροντα. Καί ὁ Θεόδωρος ἐπανῆλθε ταπεινωμένος στόν Νότο.

Τήν ἐποχή ἐκεῖνη ὁ γερμανικός μεγαλοϊδεατισμός συνέλαβε καί ἐπιχείρησε τή σέ βάθος παραχάραξη τῆς

ἱστορίας μας, προκειμένου νά καρπωθεῖ ὀφέλη στή Βαλκανική ἢ Αὐστρία. Τόνιζαν κατά κόρο οἱ στήν ὑπηρεσία ἐνός ἀρρωστημένου ἐθνικισμοῦ Γερμανοί ἐπιστήμονες: 1. Οἱ ἀρχαῖοι Μακεδόνες δέν ἦσαν Ἕλληνες. 2. Οἱ Νεοέλληνες εἶναι πανσπερμία ἐθνῶν μέ ἴχνη μόνο ἑλληνικά. 3. Οἱ Βλάχοι δέν ἔχουν οὐδεμία σχέση μέ τούς Ἕλληνες. Καί ὅμως οἱ ἴδιοι Γερμανοί ἀντιτάχθηκαν στήν ἐπέκταση τῆς ἐπιρροῆς τῆς Ρωσίας στή Βαλκανική, ὅταν τά πράγματα δέν ἐξελίχθηκαν κατά τό συμφέρον τους, ἀκυρώνοντας τή συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου μέ τήν ἄλλη τοῦ Βερολίνου. Ὅμως εἶχε ἤδη φουντώσει ἄλλος μεγαλοϊδεατισμός, ὁ βουλγαρικός, πού παραμένει, δυστυχῶς ζωντανός μέχρι τίς ἡμέρες μας.

Μετά τήν πρώτη ἐπιτυχία τους, τήν ἀναγνώριση τῆς βουλγαρικής Ἐξαρχείας μέ τή στήριξη τῶν πάντων, εἶχαν ὀρμητήριο γιά ἐνορχηστρωμένη ἐπίθεση κατά τῶν σλαβοφόνων κυρίως πού ἔμεναν πιστοί στό Πατριαρχεῖο. Τίς ἀπειλές καί τίς ἐλαφρές τιμωρίες στήν ἀρχή διαδέχθηκαν στυγερά ἐγκλήματα μέ θύματα ἱερεῖς, δασκάλους, προκρίτους. Καί ὁ βόρειος ἑλληνισμός περνοῦσε τή φρικτότερη φάση τῆς δουλείας του. Οἱ ἰθύνοντες τῶν ἐλευθέρων Ἑλλήνων τοῦ Νότου σαγηνευμένοι ἀπό τό πνεῦμα τῆς Δύσης, τό ὁποῖο καυτηρίαζε ὁ Παπα-



διαμάντης, είχαν λησμονήσει τό χρόος για τήν ἀπελευθέρωση τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν τους. Καί οἱ Βούλγαροι ἔσφαζαν. Μάταια ἀπεσταλμένοι ἀπό τά σκλαβωμένα χώματα ἐκλιπαροῦσαν γιά βοήθεια. Τότε σήκωσαν στήν πλάτη τους τό μεγάλο ἐκείνο ἐθνικό ζήτημα δυό οἰκογένειες, τῶν Δραγούμηδων καί τῶν Μελάδων. Μ' αὐτούς μπροστάρηδες ὁργανώθηκαν ἀνταρτικά σώματα καί ἐστάλησαν στή Μακεδονία. Ἀκολούθησε ὁμως ὁ πόλεμος τῆς ντροπῆς τοῦ 1897 καί ὁ βόρειος ἑλληνισμός ἐγκαταλείφθηκε παντελῶς στή βουλγαρική ἀγριότητα, πού ἐντάθηκε μέ τήν ἀνοχή τῶν Τούρκων. Οἱ οἰκογένειες πού προαναφέραμε ἀνέτρεψαν τή ζοφερή κατάσταση. Γόνος τῆς πρώτης ὁ Ἰων, ὡς ὑποπρόξενος στό Μοναστήρι ὁργωσε τήν ἔκταση δικαιοδοσίας τοῦ προξενείου καί ἴδρυνε τίς ἐπιτροπές «Ἀμυνας». Διακήρυξε μάλιστα: «Ἕλληνες, ἂν σώσουμε τή Μακεδονία, ἡ Μακεδονία θά μᾶς σώσει!»! Γόνος τῆς δεύτερης ὁ Παῦλος, πού εἰσηλθε τρεῖς φορές στά σκλαβωμένα ἐδάφη. Τήν πρώτη μέ ἀποστολή, τή δεύτερη κάνοντας χρήση τῆς κανονικῆς του ἀδειας, τήν τρίτη ἀποφασισμένος νά μείνει καί νά πεθάνει. Καί πέθανε ἐδῶ στά χώματα τά ποτισμένα μέ αἷμα ἄφθονο μαρτύρων τῆς πίστης καί ἡρώων. Καί ὁ θάνατός του συγκλόνισε τοὺς ἀποχαυνωμένους ἀπό τήν κοσμική ἀντίληψη περί βίου, πού εἶχε εἰσαχθεῖ ἀπό τή Δύση, συντάραξε τή ναρκωμένη ἐθνική συνείδηση καί ἔφερε τή σκλαβωμένη γῆ πιό κοντά, ὅπως θαυμάσια ἔγραψε σέ ποίημά του ὁ Κωστής Παλαμᾶς. Καί ὁ ἑλληνισμός μεγαλοῦργησε, ἂν καί τότε πολεμοῦσε χωρίς οὐδένα ὑποστηρικτή,

ὅπως καί σήμερα. Οἱ διπλωματικές ἀρχές στό Μοναστήρι ἔβλεπαν μέ συμπάθεια τόν βουλγαρικό ἐπεκτατισμό καί χαρακτηρίζαν ἐγκληματίες τοὺς Ἕλληνες ἀντάρτες.

Ποιοί τέλος πάντων συγκρούστηκαν τότε σέ κατεχόμενα ἀπό τοὺς Τούρκους ἐπὶ αἰῶνες ἐδάφη; Τό μαρτυροῦν πληθώρα πηγῶν τῆς ἐποχῆς, δυτικῶν διπλωματικῶν κύκλων καί ὁθωμανικῶν, ὅπως ἡ ἀπογραφή τοῦ 1905. Βούλγαροι καί Ἕλληνες στὸν Νότο, Βούλγαροι καί Σέρβοι στὸν Βορρᾶ. Οἱ Τοῦρκοι πίεσαν τοὺς Βλάχους νά ἀπογραφοῦν ὡς Ρουμάνοι, δέν ἀπογράφηκε ὁμως οὐδεὶς ὡς Μακεδόνας κατὰ τήν ἐθνότητα. Οἱ ἄθλιοι σπορεῖς συμφορῶν στοὺς λαοὺς δέν εἶχαν ἀκόμη συλλάβει τό ἰδεολόγημα τῆς πλαστῆς ἐθνότητος. Καί κινδυνεύσαμε νά ἐκχωρήσουμε καί τήν ψευτοεπανάσταση τοῦ Ἥλιντεν στοὺς χωρὶς ἱστορία βόρειους γείτονές μας! Ὅλα αὐτά τά γνωρίζουν καί πολὺ καλά οἱ ἄθλιοι τῆς διεθνοῦς διπλωματίας. Θέλουν ὁμως νά μᾶς γονατίσουν καί τά κατάφεραν. Μᾶς διέλυσαν οἰκονομικά καί μᾶς ταπείνωσαν ἐθνικά.

Οἱ λαοὶ τῆς Βαλκανικῆς μόνο μετὰ τήν ἐπικράτηση τοῦ κινήματος τῶν Νεοτούρκων καί τήν ἐφαρμογὴ τοῦ γερμανικοῦ σχεδίου τῆς ἐξόντωσης τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς αὐτοκρατορίας, συνειδητοποίησαν τήν ἀνάγκη σύμπραξης καί ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπισης τοῦ ἐξευρωπαϊσμένου κατὰ τήν ἡγεσία, συνεπῶς κατὰ πολὺ πιό ἐπικινδύνου ἐχθροῦ. Ἐπρεπε ὁμως νά χύσουν προηγουμένως κάποιον τό αἷμα τους, ὅπως ὁ ἐθνομάρτυρας μητροπολίτης μας Αἰμιλιανός. Ὁ θριαμ-



βευτικός πρώτος Βαλκανικός πόλεμος έφερε τό ποθούμενο καί στήν περιοχή μας. Όμως ό βουλγαρικός μεγαλοϊδεατισμός δέν μᾶς ἄφησε νά χαροῦμε γιά πολύ. Βέβαια οἱ ἄπληστοι βγήκαν τελικά χαμένοι.

Ό 20ος αἰώνας ἦταν αἰώνας τῶν μεγάλων μεταβολῶν καί ἀνακατατάξεων. Ἡ ἀστική τάξη, πού εἶχε ἀνέλθει στήν ἐξουσία σ' ὅλες τίς χώρες τῆς Δύσης καί διόγκωσε τήν κοινωνική ἀδικία στό ἔπακρο, γέννησε, ὡς ἀντίδραση τό κίνημα τοῦ κομμουνισμοῦ. Βασική ρήση τῶν ἐμπνευστῶν του ἡ θέση «οἱ προλετάριοι δέν ἔχουν πατρίδα». Ἀλλά ἱστορικά ἐπιβεβαιώνεται ὅτι πατρίδα δέν ἔχει τό κεφάλαιο, πού μέ πάθος κατήγγειλαν οἱ διεθνιστές. Δέν ἔχουν πατρίδα καί τά κοινωνικά παράσιτα, πού ἐπιδιώκουν νά βολεῦνται στηρίζοντας τούς ἰσχυροῦς τῶν ἡμερῶν τους. Στά πλαίσια τοῦ σχεδίου γιά τήν ἐξάπλωση τοῦ κομμουνισμοῦ στή Βαλκανική ὁ Στάλιν ἐπινόησε τό μακεδονικό ἔθνος κάμπτοντας τίς ἀντιρρήσεις τοῦ Βουλγάρου συντρόφου τοῦ Ντημητρώφ καί, δυστυχῶς, πολλῶν, ὅχι ὅλων, Ἑλλήνων συντρόφων του.

Ἡ λήξη τοῦ Β' μεγάλου πολέμου ἐπέτρεψε τήν ἐν μέρει πραγμάτωση τῶν σχεδίων τοῦ Στάλιν. Οἱ λαοί τῆς Βαλκανικῆς μέ τή συμφωνία τῆς Μόσχας μοιράστηκαν σάν νά ἦταν κοπάδια. Στόν μεγαλοϊδεάτη Τίτο δόθηκε τότε ἡ εὐκαιρία νά ἐφαρμόσει στήν πρᾶξη τό ἰδεολόγημα περί μακεδονικοῦ ἔθνους καί γλώσσας. Διακήρυξε στό τέλος τοῦ 1944 ὅτι οἱ ἱμπεριαλιστές τῆς Βαλκανικῆς κατέκτησαν τόν μακεδονικό λαό καί τόν διαμοιράστηκαν. Τόνισε ἀκόμη ὅτι ὁ λαός αὐτός πρέπει

νά ἐπανενωθεῖ ἀποκαλύπτοντας τήν σέ βάρος τῆς χώρας μας βουλμία του! Χάραξε ἕναν χάρτη τῆς Μακεδονίας, τόν ὁποῖο ἀποδέχονται ὡς ἱστορικά ὀρθοί πολλοί κατάπτυστοι Συνέλληνες, τόν ἀνήρτησε σέ ὅλες τίς σχολικές αἰθουσες καί ἄρχισε τήν γκαμπελική προπαγάνδα: Διαδῶστε, διαδῶστε τό ψέμμα, στό τέλος θά ἐπικρατήσι.

Καί τί κάναμε ἐμεῖς γιά τήν προάσπιση τῆς ἱστορίας μας καί τοῦ πολιτισμοῦ μας; Εἴχαμε καιρό, καθώς εἴχαμε ἐμπλακεῖ σέ ἀδελφοκτόνο πόλεμο ὑποστηρίζοντας ξένα συμφέροντα καί ἀποτελειώνοντας τήν καταστροφή τῶν κατοχικῶν στρατευμάτων. Οἱ νικητές τοῦ ἐμφυλίου ἦσαν πλήρως ὑποταγμένοι στούς ἰσχυροῦς νέους «προστάτες» μας, τούς ἡττημένους δέν τούς ἀπασχολοῦσε καί πολύ τό θέμα καί δυστυχῶς ἐξακολουθεῖ νά μὴ τούς ἀπασχολεῖ. Καί οἱ Ἀμερικανοί εἶχαν τούς λόγους τους νά στηρίζουν τόν Τίτο, ὅταν ξέσπασε ἡ διαμάχη του μέ τόν Στάλιν, πραγματική ἢ εἰκονική. Καί ἐμεῖς σιωπήσαμε μέ τήν αὐθυποβολή στήν ἀποψη ὅτι τό θέμα τῆς μετονομασίας τῆς Βαρντάρσκα σέ Μακεδονία ἦταν ἐσωτερικό χώρας χωρίς ἐπιπτώσεις στή διεθνή σκηνή. Ἀλλά τό ξανατονίζω οἱ χάρτες ἔδειχναν τήν ἐνιαία κατά Τίτο Μακεδονία καί ἄρχισε ἡ σέ βάθος καλλιέργεια ἀλυτρωτικοῦ πνεύματος. Δέν εἶδαν οἱ δικοί μας ἰθύνοντες μέχρι τό 1992 προκηρύξεις μέ ἐνόπλους ἀγωνιστές γιά τήν ἀπελευθέρωση τῆς Μακεδονίας, πορεῖες μετanasτων τῆς γείτονος σέ «φιλικές» μας (σέ εἰσαγωγικά) χώρες, ΗΠΑ, Καναδά, Αὐστραλία μέ σημαῖες πού ἔφεραν ὡς σύμβολο τόν ἥλιο τῆς Βεργίνας, μέ πινακίδες πού ἔγραφαν ὅτι πρω-



τεύουσά τους θά ξαναγίνει ἡ Θεσσαλονίκη καί πλείστα ὅσα ἄλλα; Μόνο οἱ Μακεδονικές ὁργανώσεις στίς χώρες αὐτές στέκονταν ἀποτρεπτικά στή διασπορά τῆς προπαγάνδας μεταξύ τῶν ἀδιαφόρων πολιτῶν τῶν προερχομένων ἀπό ἄλλες ἐθνότητες.

Καί ἦλθε ἡ κατάρρευση τοῦ κόσμου τοῦ αὐτοαποκαλούμενου τοῦ «ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ». Καί πανηγύρισε σύμπας ὁ καπιταλιστικός κόσμος τῆς ἄκρας κοινωνικῆς ἀδικίας. Ἐστράφη κατὰ τοῦ κράτους ὡς ἐπιχειρηματία καί ἔπεισε πολλούς ἀφελεῖς μέ ἐλλειμματική τήν πολιτική σκέψη καί κρίση ὅτι πανάκεια γιά τήν ἐξυγίανση τῆς οἰκονομίας εἶναι ἡ ἐκχώρηση τοῦ δημοσίου πλούτου στόν ἰδιώτη. Οἱ πολιτικοί παρεχώρησαν τήν ἐξουσία, πού ὑποτίθεται ὅτι πηγάζει ἀπό τούς λαούς, στούς ἀδηφάγους τραπεζίτες. Ὁ νέος καπιταλισμός, ὁ καπιταλισμός τῆς παγκοσμιοποίησης καί τῆς λεγόμενης οἰκονομίας τῆς ἀγορᾶς ἔδειξε πλέον τό ἄγριο πρόσωπό του. Ἐνα ἀπό τά πρῶτα θύματά του ὑπῆρχε ὁ ἑλληνικός λαός, ὁ ὁποῖος ἔζησε ἐπὶ 30 ἔτη τήν πλαστή εὐημερία καταναλώνοντας χωρίς νά παράγει! Καί ἡ εὐημερία συνέβηλε τά μέγιστα στήν ἀπεμπόληση τῆς παράδοσής μας. Ἐνα καί μόνο στοιχεῖο φανερώνει τό μέγεθος τῆς ἀθλιότητος πού ἐπικρατεῖ στόν πλανήτη μας: Τό 2017 τό 80% τοῦ παραχθέντος πλούτου πέρασε στά χέρια τοῦ 1% τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ.

Ἀλλά τότε τό ζήτημα τοῦ τιτοϊκοῦ ἰδεολογήματος, πού βρισκόταν γιά μᾶς σέ χειμέρια νάρκη, κατέστη διεθνές καί εὐλογήθηκε ἀπό ὅλους τούς «φίλους», «συμμάχους» καί «εταίρους» μας (σέ εἰσαγωγικά) μέ αἰχμή τοῦ

ἐναντίον μας δόρατος τῆς ΗΠΑ. Ἀντιδράσαμε σπασμωδικά, ἀσυντόνιστα καί προπάντων χωρίς ἐθνική συνοχή. Στό διεθνισμό τοῦ παρελθόντος εἶχε προστεθεῖ καί ὁ κοσμοπολίτικος διεθνισμός, ὁ ὁποῖος συγκινοῦσε στελέχη τοῦ πολιτικοῦ χώρου πού ἐμφανίζονταν στό παρελθόν ὡς ἐθναμύντορες, καθώς καί διανοούμενους, καλλιτέχνες καί ἄλλους, οἱ ὁποῖοι ἐνοιώθαν πῶς ἀνταναύτοχα χαρακτηρίζονται Εὐρωπαῖοι, ἀφοῦ ἡ χώρα μας εἶχε καταστεῖ «ἰσότιμο» (τό γράφω σέ εἰσαγωγικά) μέλος τῆς ΕΟΚ, ἀρχικά, καί ΕΕ στή συνέχεια. Καί ἐνῶ δυό γενιές στή γείτονα μεγάλησαν μέ τό ὄραμα τῆς ἀπελευθέρωσης τῶν σκλαβωμένων ἀδελφῶν τους, στήν Ἑλλάδα κυρίως, μία δική μας γενιά εἶχε γαλουχηθεῖ μέ ξενέρωτη ἐκπαίδευση ἀπό τήν ὁποία εἶχε φυγαδευθεῖ κατὰ παραβίαση τοῦ συντάγματος ἡ καλλιέργεια τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, ἡ ἀγάπη πρὸς τήν πατρίδα καί ἡ προβολή τῶν πατροπαραδότων ἀξιών τοῦ ἑλληνισμοῦ. Καί αὐτά πολύ πρὶν ἀπό τήν ἀνάρρηση στήν ἐξουσία τῆς παρούσας κυβέρνησης. Ἐτσι συντελέστηκε ἡ παρακμή καί ἡ σημερινή κατάντια μας. Μοναδική ἀξία τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος εἶναι τό χρήμα καί αὐτό σαγήνευσε τή γενιά μου, τή μεγαλωμένη μέσα στή φτώχεια, ἂν καί οἱ γονεῖς μας ἔχυσαν ἄφθονο ἰδρώτα καί αἷμα. Τώρα πλέον εἴμαστε πρόθυμοι νά ἐκποιήσουμε τά πάντα γιά τήν ἐξασφάλιση τῆς δυνατότητας πρὸς κατανάλωση, γιά τήν κάλυψη τῶν πλαστῶν ἀναγκῶν μας πού προβάλλει καί μᾶς πείθει τό ἐκμανλιστικό σύστημα.

(Ἡ συνέχεια στό ἐπόμενο τεῦχος)



ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ

πρωτ. Χριστόδουλος Μπίθας

Η λέξη “αυτογνωσία”, ακούγεται πολύ μεταξύ των νέων ανθρώπων τις τελευταίες δεκαετίες, και ιδίως από όσους έχουν υπαρξιακές αναζητήσεις. Από την δεκαετία του εξήντα σέ όλη την Δύση, ή έννοια τής “αυτογνωσίας” διαδόθηκε εύρύτατα μέσω των ανατολικών θρησκειών που κατέκλυσαν τόν δυτικό κόσμο. Χιλιάδες νέοι που δέν έβρισκαν απαντήσεις στό νομικό πνεύμα των δυτικών εκκλησιών, στράφηκαν τότε σέ διάφορες ανατολικές αίρέσεις καί παραθρησκείες γιά νά ανακαλύψουν τόν έαυτό τους. Τά τελευταία χρόνια, μάλιστα, μέ την εξέλιξη τής ψυχολογίας, λέξεις όπως αυτογνωσία, αυτοεξέταση, αυτοανάλυση κ.λπ., μπήκαν γιά τά καλά στην καθημερινότητά μας.

Αν ρωτήσουμε νέους ανθρώπους ποιός είναι ό τρόπος γιά νά γνωρίσουν τόν έαυτό τους, θά μάς απαντήσουν σέ μεγάλο ποσοστό πώς μόνο μέ την ψυχανάλυση ή την ψυχολογία γίνεται αυτό. Είναι χαρακτηριστικό, άλλωστε, πώς σήμερα, χιλιάδες νέοι καί νέες σπουδάζουν ψυχολογία ή διαβάζουν σχετικά βιβλία. Αν ρωτήσουμε γιά τό αν μπορούν νά βρούν στην Όρθοδοξία απαντήσεις σχετικά μέ την αυτογνωσία, πολλοί θά απαντήσουν ότι δέν ισχύει κάτι τέτοιο, ενώ άλλοι θά πούν ότι στην Έκκλησία μόνο απαγορεύσεις μπορείς νά ακούσεις! Παρόμοιες απαντήσεις θά πάρουμε από πολλούς συνανθρώπους μας όλων των ηλικιών.

Μιά προσωπική έρευνα που κάναμε τά τελευταία χρόνια μάς έπιβεβαίωσε αυτή την πραγματικότητα. Πολλοί από όσους συμπατριώτες μας λένε ότι πιστεύουν άπαντούν στην έρώτηση αυτή λέγοντας πώς στην Έκκλησία πηγαίνουν γιά νά γίνουν καλύτεροι άνθρωποι, ή νά “ήρεμήσουν”, ενώ ένα ποσοστό από όσους εκκλησιάζονται τακτικά ισχυρίζεται πώς άρκει ή τήρηση των εντολών καί δέν χρειάζεται τίποτε άλλο. **Όλοι αυτοί οι άδελφοί μας άγνοούν πώς ή λέξη “μεάνοια” στην όποία μάς καλεί ό Χριστός καί οι Άπόστολοι, προϋποθέτει την επίγνωση τής άμαρτίας μας, γιάτί διαφορετικά δέν μπορεί νά ύπάρξει άληθινή μεάνοια, δηλαδή μεταστροφή του νοϋ μας.** Δυστυχώς, ό υποβιβασμός τής εξομολόγησης σέ μία τυπική ή νομική διαδικασία γιά πολλούς Όρθόδοξους τις τελευταίες δεκαετίες, μετατρέπει τό μυστήριο από “Μυστήριο τής μετανόιας” που προαπαιτεί πνευματική αυτοεξέταση, σέ μία άπλοϊκή εξαγόρευση πράξεων χωρίς έμβάθυνση καί συσκοτίζει την πνευματική πορεία. Λέει ό Κύριος: “Γιάτί βλέπεις την άγκίδα που είναι μέσα στό μάτι του άδελφου σου, ενώ τό δοκάρι μέσα στό δικό σου μάτι δέν τό παρατηρείς;” Η πώς θά πείς στον άδελφό σου: “Άφησε νά βγάλω την άγκίδα από τό μάτι σου”, ενώ τό δοκάρι είναι μέσα στό μάτι τό δικό σου; Υποκριτή, βγάλε πρώτα από τό μάτι τό δικό σου τό δοκάρι καί τότε θά δείς καθα-



ρά, για να βγάλεις την αγκίδα από το μάτι του αδελφού σου” (Ματθ. 7, 3-5). Μέ απόλυτα σαφή τρόπο ο Χριστός μας καλεί να εξετάσουμε τον εαυτό μας για να δούμε την δική μας άστοχία και να πάψουμε να ασχολούμεθα με τους άλλους. Στο περίφημο περιστατικό με τον λιθοβολισμό, θα καλέσει τους παρευρισκομένους ζηλωτές Έβραίους σε περίσκεψη: “ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ’ αὐτήν” (Ἰωάν. 8, 7).

Ἡ κλήση τοῦ Χριστοῦ εἶναι κλήση ἐλευθερίας. Μᾶς καλεῖ νὰ ἀποζητήσουμε ἐλεύθερα καὶ συνειδητὰ τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία μας, τὴν ὁποία ὁμως πρῶτα πρέπει νὰ κατανοήσουμε. Νὰ διψάσουμε γιὰ ὑπέρβαση, γιὰ σχέση μετὸν Θεοῦ, νὰ ἀποκαταστήσουμε τὴν προαίρεσή μας γιὰ σωτηρία πού ἔχει ἀμαυρωθεῖ ἀπὸ τὴν πτώση: “Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται” (Ματθ. 5, 1-12). Μακάριοι εἶναι, λέει, ὅσοι ἀναζητήσουν με πόθο τὴν σχέση πού ζωοποιεῖ, τὴν σχέση μετὸν Λόγο Του, τὴν ἐφαρμογὴ στὴν πράξη τοῦ θελήματός Του. “Γνωρίστε τὴν ἀλήθεια καὶ ἡ ἀλήθεια θὰ σᾶς ἐλευθερώσει” (Ἰωάν. 8, 32), μᾶς λέει καλώντας μας σὲ μαθητεία ζωῆς, μὰ πάνω ἀπ’ ὅλα σὲ μιὰ ἀναζήτηση τοῦ ποιοὶ πραγματικά εἴμαστε. Ἡ ἀλήθεια δὲν κατανοεῖται με φιλοσοφικό στοχασμό, ἀλλὰ με τὸ νὰ κατανοήσουμε ποιοὶ εἴμαστε, τί κρύβεται πίσω ἀπὸ τίς πράξεις καὶ τοὺς λογισμοὺς μας, τίς ἐπιθυμίες καὶ τοὺς φόβους μας, τίς ἐνοχές καὶ τίς ἀνασφάλειές μας. Ποιὰ εἶναι ἡ αἰτία τῶν παθῶν μας, ποῖος εἶναι αὐτός ὁ ἄγνωστος μετὸν ὁποῖο συγκατοικοῦμε στὸ ἴδιο σαρκό!

Ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ κατασκευά-

ζουμε ἓνα προσωπεῖο πίσω ἀπὸ τὸ ὁποῖο κρυβόμαστε, μαθαίνουμε νὰ ἀπωθοῦμε ὅ,τι μᾶς θλίβει καὶ μᾶς ἐνοχλεῖ. Τὸ περιβάλλον μας, οἱ γονεῖς μας, ἡ κοινωνία, μᾶς καθοδηγοῦν στὸ νὰ κατασκευάσουμε ἓνα ψευδῆ εαυτό, ἔτσι πού σταδιακὰ δὲν ξέρουμε ποιοὶ εἴμαστε, ποιὰ εἶναι ἡ αἰτία τῆς συμπεριφορᾶς μας, τῆς ὀργῆς, τῆς λύπης μας, τῆς ἀνασφάλειάς μας. Καθὼς μεγαλώνουμε καὶ οἱ διαψεύσεις ἔρχονται ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλη, καταλαβαίνουμε πὼς δὲν μπορούμε νὰ ἀγαπήσουμε, πὼς φοβόμαστε τὸν θάνατο καὶ τὴν φθορά, πὼς ὑποφέρουμε ἀπὸ μοναξιά, φόβο, ἔλλειψη νοήματος.

Σὲ ὅλη τὴν Ὁρθόδοξη παράδοση τὸ θέμα τῆς αὐτογνωσίας πού θὰ ὀδηγήσει τὸν ἄνθρωπο σὲ μετάνοια, εἶναι κεφαλαιῶδες καὶ γίνεται βασικό θέμα προβληματισμοῦ καὶ κατάθεσης ἐμπειρίας ἀπὸ Ἁγίους καὶ Πατέρες. Οἱ Καππαδόκες Πατέρες ἐπισημαίνουν πόσο σημαντικό εἶναι νὰ γνωρίσουμε τὸν ἑαυτό μας: “Τὸ δυσκολότερο ἀπὸ ὅλα εἶναι νὰ γνωρίσει κανεὶς καλὰ τὸν ἑαυτό του”, λέει ὁ Μέγας Βασίλειος, “γιατὶ ὄχι μόνο τὸ μάτι μας πού βλέπει τὰ ἔξω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο δὲν εἶναι κατάλληλο νὰ βλέπει τὸν ἑαυτό μας, ἀλλὰ καὶ αὐτός ὁ νοῦς μας, πού βλέπει με πολλὴ ἀκρίβεια καὶ γρήγορα τὸ ξένο ἁμάρτημα, εἶναι βραδυσκίνητος στὸ νὰ ἀντιληφθεῖ τὰ δικά μας ἐλαττώματα”.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος συμπληρῶνει μετὸν ποιητικὸ τοῦ τρόπου: “Ἐχεις, ψυχὴ μου, δουλειὰ καὶ μάλιστα, ἂν θέλεις, μεγάλῃ. Ἐξέτασε τὸν ἑαυτό σου ποῖα εἶσαι καὶ ποῦ εἶσαι στραμμένη, ἀπὸ ποῦ ἦλθες καὶ ποῦ πρέπει νὰ παρουσιαστεῖς, ἂν ἡ ζωὴ εἶναι αὐτὸ πού ζεῖς ἢ κάτι τὸ καλύτερο...



Ἡ σημασία τῆς Ἀνθρώπινης ζωῆς.

Ἀχιλλέα Β. Παπατόλιου
Δρ. Θεολογίας

Κατά τὴν Καινὴ Διαθήκη ὁ ἄνθρωπος τὴ ζωὴ δέν τὴν ἔχει ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ τὴν ἔλαβε ὡς δῶρο ἀπὸ τὸν Θεό καὶ ὡς δῶρο τοῦ Θεοῦ ὀφείλει νὰ τὴν ἐκτιμᾷ καὶ ἀνάλογα μέ τὸν σκοπὸ τῆς πρέπει νὰ τὴν μεταχειρίζεται· «Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκωμεν. Ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν»¹. Δηλαδή κανεὶς ἀπὸ ἐμᾶς δέ ζεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ κανεὶς δέν πεθαίνει γιὰ τὸν ἑαυτό του, διότι ἐάν ζοῦμε, ζοῦμε γιὰ τὸν Κύριο καὶ ἐάν πεθαίνουμε, πεθαίνουμε γιὰ τὸν Κύριο. Εἴτε ζοῦμε, εἴτε πεθαίνουμε, ἀνήκουμε στὸν Κύριο, στὸν ὁποῖο ἀνήκει ἡ ζωὴ μας, καὶ μόνος ἐκεῖνος εἶναι αὐτός πού ἔχει τὴν ἀπόλυτη κυριότητα ἐπάνω σὲ αὐτή, ἀφοῦ ὁ ἴδιος μᾶς ἐξαγόρασε ἐκ τῆς κατάρας τοῦ Νόμου καὶ μάλιστα μέ τό μεγαλύτερο τίμημα, μέ τὴν ἴδια του τὴ ζωὴ· «οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, ἡγοράσθητε γὰρ τιμῆς»².

Ἡ ζωὴ ὡς δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο πρέπει νὰ γίνεται δεκτὴ μέ εὐγνωμοσύνη, καὶ νὰ διαφυλάσσεται πρὸς δόξαν Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος δέν

εἶναι ιδιοκτῆτης τῆς ζωῆς του, ἀλλὰ διαχειριστὴς πού θὰ ἀποδώσει γιὰ αὐτὴν λογαριασμό³. Στὴν Β' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τονίζεται ὅτι τὸ ἀνθρώπινο σῶμα ἔχει ἰδιαίτερη ἀξία καὶ σημασία γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ δέν πρέπει νὰ ἀπαξιώνεται ἀπὸ κανέναν. Διότι, ὅπως μᾶς περιγράφει ὁ Ἀπόστολος, τὸ ἀνθρώπινο σῶμα εἶναι Ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ κατοικητήριον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· «ὡμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστὲ ζῶντος»⁴, καὶ «ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστὲ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν»⁵.

Ἐπιπροσθέτως, ἡ λειτουργία τῆς ψυχῆς μέσα στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου φέρνει στὴν ἐπιφάνεια δύο πανίσχυρες δυνάμεις πού δεσπόζουν στὴν καθημερινὴ βιωτὴ καὶ διαμορφώνουν τὴν ποιότητα τοῦ βίου μας. Ἡ μία ἀπὸ αὐτὲς εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ ὁποία συνιστᾷ τὸν λόγο ὑπαρξῆς τῆς ζωῆς, ἡ ἄλλη πάλι εἶναι ἡ ἐλευθερία πού ἀποτελεῖ τὸν τρόπο ὑπαρξῆς τῆς ζωῆς⁶. Ἡ ἐλευθερία, στὰ πλαίσια τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως καὶ ζωῆς, εἶναι πάντοτε κοινοτική καὶ κοινωνική, σημαίνει αὐθυπέρβαση, ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὰ δεσμά τοῦ ἐγώ, ἀγάπη⁷. Στὸ δικαίωμα γιὰ τὴ ζωὴ μου ἀντιστοιχεῖ ἡ ὑποχρέ-

ωσή μου για τή ζωή τοῦ συνανθρώπου μου, τοῦ ἀδελφοῦ μου. Ὁ κάθε ἄνθρωπος ὀφείλει νά βιώνει τόν νέο τρόπο ζωῆς, τῆς ἀγαπητικῆς συλλειτουργίας καί συνυπάρξεως μέ τούς ἄλλους, κατά τόν νέο τρόπο ζωῆς πού ἐγκαινίασε ὁ Χριστός, μέ σκοπό καί προορισμό τήν ἐν Χριστῷ τελείωση καί μακαριότητα.

Καταλήγουμε λέγοντας πώς ὁ Χριστός χαρίζει στόν ἄνθρωπο τό «περισσόν»⁸, γιά τό ὁποῖο μίλησε: «*Εγὼ ἤλθον εἰς τόν κόσμον, ἵνα ζωὴν ἔχωσι καί περισσόν ἔχωσιν*»⁹. Τό περισσό εἶναι ἡ αἰώνιος ζωή. Ὁ ἄνθρωπος

ὅμως ἀκολουθεῖ τό δρόμο τῆς ἐλευθερίας, πού ὀδηγεῖ ἢ στήν αἰώνια ζωή ἢ στήν αἰώνια ἀπώλεια¹⁰. Ἐν κατακλείδι, τά λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, στήν πρώτη ἐπιστολή του πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς γιά τήν Ἀνάσταση τῶν σωμάτων¹¹, ὅσο καί ἡ περιγραφή πού μᾶς κάνει γιά τήν μετάβασή του μέχρι τρίτου οὐρανοῦ, ἀκούγοντας «*ἄρρητα ῥήματα*»¹², μᾶς δίνουν τή δυνατότητα νά κατανοήσουμε, ἀπόλυτα, πώς ἡ ἀνθρώπινη ζωή δέν τελειώνει ἐδῶ στή γῆ ἀλλά συνεχίζεται αἰώνια, στήν Μέλλουσα ζωή¹³.

1. Ρωμ. 14,7-8.

2. Α΄ Κορ. 6,19-20.

3. Μ. Βάντσος, *Ἡ Ἱερότητα τῆς ζωῆς: Παρουσίαση καί ἀξιολόγηση ἀπὸ ἀποψη Ὁρθόδοξης ἡθικῆς τῶν θέσεων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας γιά τήν βιοηθική*, Ἐκδόσεις Κορνηλία Σφακιανάκη, Θεσσαλονίκη 2010, σ. 40.

4. Β΄ Κορ. 6,16.

5. Α΄ Κορ. 3,16.

6. Μ. Μπέζος, *Ψυχολογία τῆς Θρησκείας*, ἐκδόσεις Ἑλληνικά Γράμματα, Αθήνα 1996, σ. 11.

7. Σ. Ἀγουρίδης - Σ. Νίκας, *Ὁ Χριστός καί ὁ καινούριος κόσμος τοῦ Θεοῦ*, Βιβλίο Β΄ Γυμνασίου, Ὄργανισμός Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων Αθήνα 1996, σ. 111.

8. Ἰωάν. 10,10.

9. Ἰωάν. 10,10.

10. Ν. Ματσούκας, *Δογματική καί Συμβολική Θεολογία Γ΄ Ανακεφαλαίωση καί Ἀγαθοτοπία Ἐκθεση τοῦ Οἰκουμενικοῦ χαρακτήρα τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας*, ἐκδόσεις Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2005, σσ. 308-311. «*Καί ἐκπορεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον*». *Ματθ.* 25,46.

11. «*Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον*». Α΄ Θεσσαλ. 4,16.

12. Β΄ Κορ. 12,4.

13. Βλ. σχετ. Γ. Μαντζαρίδης, *Κοινωνιολογία τοῦ Χριστιανισμοῦ*, ἐκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2004, σσ. 150-151. Τήν ἴδια διαβεβαίωση μᾶς δίνει καί ὁ Ἅγιος Λάζαρος μετά τήν Ἀνάστασή του ἀπὸ τόν Ἰησοῦ Χριστό, ὅπου ἡ ζωή του δίνει μαρτυρία γιά τόν νέο τρόπο ζωῆς, ἐκεῖνο τοῦ «*Μέλλοντος Κόσμου*». Ἀλλά καί ὁ Κατηχητικός Λόγος τοῦ Ἱεροῦ Χρυσόστομου πού διαβάζεται κάθε χρόνο τό βράδυ τῆς Ἀναστάσεως: «*Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκος, ποῦ σου, θάνατε, τό κέντρον; ποῦ σου ἄδη, τό νίκος; ... τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τό νίκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*» Α΄ Κορ. 15, 54-57.



ΠΑΡΟΧΗΜΕΝΟ	Κωδικός 102519
ΤΕΛΟΣ	
Τοιχογράφηση	
Αρ. Πρωτοκόλλου	

ΑΠΟΤΕΛΕΣΤΕΡΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
511 00 ΓΡΕΒΕΝΑ ΗΕΛΛΑΣ

